

Carta Mundial de la Natura

1982

En la sessió del 28 d'octubre de 1982 de l'Assemblea General de les Nacions Unides es va aprovar la Carta Mundial de la Naturalesa, donant així un pas important per a l'adopció de principis de respecte a la naturalesa per part dels Estats. El document, encara que no té el caràcter vinculant d'un tractat internacional o d'una convenció, expressa l'obligació moral assumida pels 118 Estats que van votar i signar al seu favor.

Aquesta té els seus orígens en l'estratègia mundial de conservació de la natura, elaborada per la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura (UICN), amb el suport del Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient (PNUMA) i del Fons Mundial per a la Naturalesa (WWF).

Però aquesta carta suposa un pas més: encara que el seu caràcter és programàtic i no vinculant, té indubtables principis de validesa moral. Si be no existeix cap comitè de seguiment de la seva aplicació, en el cas que un Govern hagi votat la carta, les seves infraccions poden ser objecte de crítica per la UICN o per qualsevol organització.

Aquesta Carta va ser solemnement adoptada i solemnement proclamada per l'Assemblea General de les Nacions Unides, en la Resolució 37/7, el 28 d'octubre de 1982.

L'ASSEMBLEA GENERAL,

Reafirmant els propòsits fonamentals de les Nacions Unides, en particular el manteniment de la pau i la seguretat internacionals, el foment de relacions d'amistat entre les nacions i la realització de la cooperació internacional per solucionar els problemes internacionals de caràcter econòmic, social, cultural, tècnic, intel·lectual o humanitari,

Conscient que:

L'espècie humana és part de la naturalesa i la vida depèn del funcionament ininterromput dels sistemes naturals que són font d'energia i de matèries nutritives,

La civilització té les seves arrels en la naturalesa, que va modelar la cultura humana i va influir en totes les obres artístiques i científiques, i que la vida en harmonia amb la natura ofereix a l'home possibilitats òptimes per desenvolupar la seva capacitat creativa, descansar i ocupar el seu temps lliure.

Convençuda que:

Tota forma de vida és única i mereix ser respectada, sigui quina sigui la utilitat per a l'home, i amb la finalitat de reconèixer als altres éssers vius i el seu valor intrínsec, l'home ha de guiar-se per un codi d'acció moral,

L'home, pels seus actes o les conseqüències d'aquests, disposa dels mitjans per transformar la natura i esgotar els seus recursos i, per això, ha de reconèixer totalment la urgència que revesteix mantenir l'equilibri i la qualitat de la natura i conservar els recursos naturals,

Persuadida que:

Els beneficis duradors que es poden obtenir de la naturalesa depenen de la protecció dels processos ecològics i els sistemes essencials per a la supervivència i de la diversitat de les formes de vida, les quals queden en perill quan l'home procedeix a una explotació excessiva o destrueix els hàbitats naturals,

El deteriorament dels sistemes naturals que demana del consum excessiu i l'abús dels recursos naturals i la manca d'un ordre econòmic adequat entre els pobles i els estats, soscaven les estructures econòmiques, socials i polítiques de la civilització,

La competència per acaparar recursos escassos és causa de conflictes, mentre que la conservació de la natura i dels recursos naturals contribueix a la justícia i el manteniment de la pau, però aquesta conservació no estarà assegurada mentre la humanitat no aprengui a viure en pau i a renunciar a la guerra i els armaments,

Reafirmant que l'home ha d'adquirir els coneixements necessaris a fi de mantenir i desenvolupar la seva aptitud per utilitzar els recursos naturals de tal manera que es preservin les espècies i els ecosistemes en benefici de les generacions presents i futures,

Ferment convençuda de la necessitat d'adoptar mesures adequades, en l'àmbit nacional i internacional, individual i col·lectiu, i públic i privat, per protegir la naturalesa i promoure la cooperació internacional en aquesta esfera,

Aprova, amb aquests fins, la present Carta Mundial de la Natura, en la qual es proclamen els principis de conservació que figuren a continuació, d'acord amb les quals ha de guiar-se i jutjar-se tot acte de l'home que afecti la naturalesa.

I. PRINCIPIS GENERALS

- 1.** Es respectarà la natura i no es pertorbaran els seus processos essencials.
- 2.** No s'amenaçarà la viabilitat genètica de la terra; la població de totes les espècies, silvestres i domesticades, es mantindrà a un nivell almenys suficient per garantir la seva supervivència; així mateix, s'han de salvaguardar els hàbitats necessaris per a aquest fi.
- 3.** Aquests principis de conservació s'aplicaran a totes les parts de la superfície terrestre, tant a la terra com al mar; es concedirà protecció especial a aquelles de caràcter singular, als exemplars representatius de tots els diferents tipus d'ecosistemes i als hàbitats de les espècies o en perill.
- 4.** Els ecosistemes i els organismes, així com els recursos terrestres, marins i atmosfèrics que són utilitzats per l'home, s'administraran de tal manera d'aconseguir i mantenir la seva productivitat òptima i contínua sense per això posar en perill la integritat dels altres ecosistemes i espècies amb els quals coexisteixin.
- 5.** Es protegirà a la naturalesa de la destrucció que causen les guerres o altres actes d'hostilitat.

II. FUNCIONS

- 6.** En els processos de presa de decisions es reconeixerà que no és possible satisfer les necessitats de tots llevat que s'asseguri el funcionament adequat dels sistemes naturals i es respectin els principis enunciats en aquesta Carta.
- 7.** En la planificació i realització de les activitats de desenvolupament social i econòmic, s'ha de tenir degudament en compte el fet que la conservació de la natura és part integrant d'aquestes activitats.
- 8.** En formular plans a llarg termini per al desenvolupament econòmic, el creixement de la població i la millora dels nivells de vida s'ha de tenir degudament en compte la capacitat a llarg termini dels sistemes naturals per assegurar l'assentament i la supervivència de les poblacions considerades, reconeixent que aquesta capacitat es pot augmentar gràcies a la ciència i la tecnologia.
- 9.** Es planificarà l'assignació de parts de la superfície terrestre a fins determinats i es tindran degudament en compte les característiques físiques, la productivitat i la diversitat biològica i la bellesa natural de les zones corresponents.
- 10.** No es malgastaran els recursos naturals, per contra, s'utilitzaran amb mesura de conformitat amb els principis enunciats en aquesta Carta i d'acord amb les regles següents:

No s'utilitzaran els recursos biològics més enllà de la seva capacitat natural de regeneració;

Es mantindrà o augmentarà la productivitat dels sòls amb mesures de preservació de la seva fertilitat a llarg termini i dels processos de descomposició orgànica i de prevenció de l'erosió i d'una altra forma de deteriorament;

Es reaprofitaran o reciclaran després del seu ús dels recursos no fungibles, inclosos els hídrics;

S'explostaran amb mesura els recursos no renovables i fungibles, tenint en compte la seva abundància, Les possibilitats racionals de transformar-los per al consum i la compatibilitat entre la seva explotació i el funcionament dels sistemes naturals.

11. Es controlaran les activitats que poden tenir conseqüències sobre la natura i s'utilitzaran les millors tècniques disponibles que redueixin al mínim els perills greus per a la natura i altres efectes perjudicials, en particular:

S'evitaran les activitats que puguin causar danys irreversibles a la natura;

Les activitats que puguin entranyar greus perills per a la natura seran precedides per un examen a fons i els que promoguin aquestes activitats han de demostrar que els beneficis previstos són més grans que els danys que puguin causar a la natura i aquestes activitats no es duran a terme quan no es coneguin totalment els seus possibles efectes perjudicials;

Les activitats que puguin pertorbar la naturalesa seran precedides d'una avaluació de les seves conseqüències i es realitzaran amb suficient antelació estudi dels efectes que puguin tenir els projectes de desenvolupament sobre la naturalesa; en cas de dur-se a terme, com activitats es planificaran i realitzaran amb vista a reduir al mínim els possibles efectes perjudicials;

L'agricultura, la ramaderia, la silvicultura i la pesca s'adaptaran a les característiques i les possibilitats naturals de les zones corresponents;

Les zones que resultin perjudicades com a conseqüència d'activitats humanes seran rehabilitades i destinades a fins conformes amb les seves possibilitats naturals i compatibles amb el benestar de les poblacions afectades.

12. S'evitarà la descàrrega de substàncies contaminants en els sistemes naturals:

Quan no sigui factible evitar aquestes descàrregues, s'utilitzaran els millors mitjans disponibles de depuració en la mateixa font;

S'adoptaran precaucions especials per impedir la descàrrega de deixalles radioactives o tòxics.

13. Les mesures destinades a prevenir, controlar o limitar els desastres naturals, les plagues i les malalties, apuntaran directament a eliminar les causes d'aquests flagels i no han de tenir efectes secundaris perjudicials en la naturalesa.

III. APLICACIÓ

14. Els principis enunciats en la present Carta s'incorporaran segons correspongui en el dret i la pràctica de cada Estat i s'adoptaran també en l'àmbit internacional.

15. Els coneixements relatius a la naturalesa es difondran àmpliament per tots els mitjans, especialment per l'ensenyament ecològic, que serà part de l'educació general.

16. Tota planificació ha d'incloure, entre els seus elements essencials, l'elaboració d'estratègies de conservació de la naturalesa, l'establiment d'inventaris dels ecosistemes i l'avaluació dels efectes que hagin de tenir sobre la naturalesa les polítiques i activitats projectades; tots els elements es posaran en coneixement de la població recurrent a mitjans adequats i amb l'antelació suficient perquè la població pugui participar efectivament en el procés de consultes i d'adopció de decisions al respecte.

17. S'ha d'assegurar la disponibilitat dels mitjans financers, els programes i les estructures administratives necessàries per assolir els objectius de la conservació de la natura.

18. Es faran esforços constants per aprofundir en el coneixement de la natura mitjançant la investigació científica i per divulgar aquest coneixement sense que hi hagi cap restricció al respecte.

19. L'estat dels processos naturals, els ecosistemes i les espècies es seguiran molt de prop per tal que es pugui descobrir com més aviat millor qualsevol deteriorament o amenaça, prendre mesures oportunes i facilitar l'avaluació de les polítiques i tècniques de conservació.

20. S'evitaran les activitats militars perjudicials per a la natura.

21. Els Estats i, en la mesura de les seves possibilitats, les altes autoritats públiques, les organitzacions internacionals, els particulars, les associacions i les empreses tractaran de:

Cooperar en la tasca de conservar la natura amb activitats conjuntes i altres mesures pertinents, fins i tot l'intercanvi d'informació i les consultes;

Establir normes relatives als productes i als procediments de fabricació que puguin tenir efectes perjudicials sobre la naturalesa, així com mètodes per avaluar aquests efectes;

D'aplicar les disposicions jurídiques internacionals pertinents que afavoreixin a la conservació de la naturalesa o la protecció del medi ambient;

Actuaran de manera que les activitats realitzades dins els límits de la seva jurisdicció o sota el seu control no causin dany als sistemes naturals situats en altres estats ni en els espais situats fora dels límits de la jurisdicció nacional;

Salvaguardar i conservar la natura en els espais que estiguin més enllà dels límits de la jurisdicció nacional.

22. Tenint plenament en compte la sobirania dels estats sobre els seus recursos naturals, cada Estat aplicarà les disposicions de la present Carta per a dirigir la conducta dels seus òrgans competents i en cooperació amb els altres estats.

23. Tota persona, de conformitat amb la legislació nacional, tindrà l'oportunitat de participar, individual o col·lectivament, en el procés de preparació de les decisions que concerneixin directament al seu medi ambient i, quan aquest hagi estat objecte de dany o deteriorament, podrà exercir els recursos necessaris per obtenir una indemnització.

24. Incumbeix a tota persona actuar de conformitat amb el que disposa la present Carta; tota persona actuant individual o col·lectivament, o en el marc de la seva participació en la vida política, ha de procurar que s'assoleixin i s'observin els objectius i les disposicions d'aquesta Carta.

Fonts

Podeu consultar el text original en anglès de *World Charter for Nature* a:

<http://www.un.org/documents/ga/res/37/a37r007.htm>

SOSTENIBLES

ASSOCIACIÓ PER A LA DIFUSIÓ
DEL DISSENY SOSTENIBLE

www.sostenibles.cat